

3 Ocak 2024 tarihli Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre, FAO Gıda Fiyat Endeksi, 2024'ün büyük bölümünde, esas olarak süt, et ve bitkisel yağ fiyatlarının etkisiyle istikrarlı aylık artışlar yaşanmasına rağmen, 2024'te genel olarak 2023 seviyelerinin altında kaldı

FAO Gıda Fiyatları, Aralık ayında, Kasım ayına göre %0,5 (0,6 puan) düşüş göstererek 127,0 puan oldu ve şeker, süt ürünleri, bitkisel yağlar ve tahıl fiyat endekslerindeki düşüşler, etteki artışları fazlasıyla telafi etti. Endeks, bir yıl önceki aynı döneme göre %6,7 (8,0 puan) artış gösterirken, Mart 2022'de ulaşılan zirvenin %20,7 (33,2 puan) üzerinde gerçekleşti. 2024 yılı genelinde endeks 122,0 puan olarak gerçekleşti ve bir 2023 yılı ortalama değerinden %2,1 (2,6 puan) daha düşük gerçekleşti.

FAO Tahıl Fiyatları, Aralık ayında, Kasım ayına göre değişim göstermeyerek 111,3 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %9,3 (11,5 puan) düşüş gösterdi. Aralık ayında buğday ihracat fiyatları genel olarak sabit kaldı. Uluslararası talebin zayıf olması ve Arjantin ile Avustralya'daki hasatlardan gelen yüksek mevsimsel bulunabilirlikten kaynaklanan aşağı yönlü baskı, Rusya Federasyonu'ndaki kötü kış mahsulü koşullarının neden olduğu yukarı yönlü baskıyla dengelendi. Uluslararası mısır fiyatları, ihracat satışlarındaki artış ve ABD'deki arzın daralması ile Ukrayna menşeli mısırlara olan güçlü talebin desteğiyle hafif bir yükseliş kaydetti. Tahıllar arasında arpanın uluslararası fiyatları artarken, sorgumun fiyatları düşüş gösterdi. FAO Pirinç Fiyat Endeksi, Aralık ayında %1,2 düşüş gösterdi. Bu düşüş, talebin yavaşlaması nedeniyle Indica ve kokulu pirinç fiyatlarında yaşanan düşüşü yansıtıyor. FAO Tahıl Fiyat Endeksi 2024'te ortalama 113,5 puan oldu ve 2023 seviyesine göre %13,3 (17,4 puan) düşüş gösterdi. Bu düşüş, buğday ve iri taneli tahıl fiyatlarındaki düşüşle desteklendi ve 2022 rekor seviyesinden ikinci kez yıllık düşüş yaşandı. FAO Pirinç Fiyat Endeksi, 2023'ten itibaren %0,8 artışla 133,1 puan ortalamasına ulaştı ve 16 yıllık bir zirveyi temsil etti. Indica fiyatları, Asya'daki bazı ülkelerden gelen güçlü ithalat talebi ve ihracatçılar arasındaki azalan rekabetin 2024'ün ilk dokuz ayında bunları yüksek tutmasıyla bu yıllık artışı destekledi.

FAO Bitkisel Yağ Fiyatları, Aralık ayında, Kasım ayına göre %0,5 (0,9 puan) düşüş göstererek 163,3 puan oldu ve aylık bazda artış olsa da, bir önceki yılın aynı dönemine göre %33,5 artış gösterdi. Endekste marjinal düşüş, esas olarak soya, kolza ve ayçiçeği yağı fiyatlarındaki düşüşü yansıttı ve palmiye yağı fiyatlarındaki hafif artışı fazlasıyla telafi etti. Aralık ayında uluslararası palmiye yağı fiyatları, büyük ölçüde Güneydoğu Asya'daki önde gelen üretici ülkelerdeki uzun süreli sıkı arzın etkisiyle, bir önceki aya göre ortalama %2,0 artış gösterdi. Uluslararası soya yağı fiyatları, küresel arzın bol olması ve ABD'deki talebin biraz daha zayıf olması beklentileriyle ılımlı bir düşüş kaydetti. Uluslararası kolza ve ayçiçeği yağı fiyatları da talebin daralması nedeniyle düşüş gösterdi. 2024 yılı için FAO Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi, küresel arzın daralması nedeniyle 2023'e göre %9,4 (11,9 puan) artış göstererek 138,2 puanda kaldı.

FAO Et Fiyatları, Aralık ayında, Kasım ayına göre %0,4 (0,5 puan) artış göstererek 119,0 puan oldu ve son üç aydan beri devam eden düşüşlerin ardından toparlanma yaşandı. Endeks bu seviyede bir yıl önceki aynı seviyesinin %7,1 (7,9 puan) üzerinde gerçekleşti. Bu artışın başlıca nedeni, güçlü küresel taleple birlikte büyük ihracatçı ülkelerdeki işleme tesislerinin yılsonu rutin bakım duruşlarının neden olduğu üretim kısıtlamaları sonucu artan büyükbaş hayvan eti fiyatları oldu. Son yağışlar sonucu mera koşullarının iyileşmesi ve bunun sonucunda daha yüksek hayvan tutma oranını teşvik etmesi ve küresel talebin devam etmesiyle, Avustralya'da kesim olanaklarının azalmasıyla uluslararası küçükbaş hayvan eti fiyatları da artış gösterdi. Avrupa Birliği'nde kış tatili öncesinde beklenenden zayıflayan tüketici talebinin de etkisiyle domuz eti fiyatları düşüş gösterdi. Brezilya'dan gelen bol miktardaki ihracat arzı nedeniyle kanatlı hayvanı eti fiyatlarında hafif bir düşüş kaydedildi. FAO Et Fiyat Endeksi 2024 yılı genelinde, küresel üretim büyümesinin yavaşlaması ortasında, temel et ithalatçısı ülkelerden gelen güçlü ithalat talebinin etkisiyle 2023'e göre %2,7 (3,1 puan) artarak ortalama 117,2 puan oldu. Büyükbaş hayvan eti, küçükbaş hayvan eti ve kanatlı hayvanı etlerinin ortalama fiyatlarının daha yüksek seyretmesine neden olurken, özellikle Çin'den gelen ithalat talebinin azalmasıyla ortalama domuz eti fiyatları düşüş gösterdi.

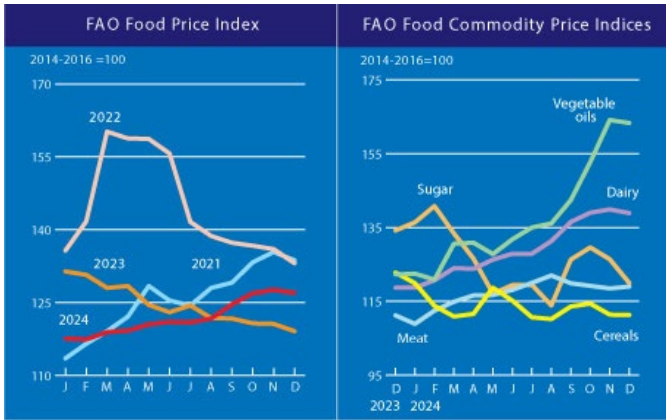
FAO Süt Ürünleri Fiyatları, Aralık ayında, Kasım ayına göre %0,7 (1,0 puan) düşüş göstererek 139,9 puan oldu ve yedi aylık artışın ardından ilk düşüşü kaydeden endeks bir önceki yılın aynı dönemine göre %17,0 (20,2 puan) artış gösterdi. Uluslararası tereyağı fiyatları, zayıf küresel talep ve biriken stoklar nedeniyle on dört aylık sürekli artış serisine son vererek en büyük düşüşü kaydetti. Uluslararası taleplerin zayıflaması nedeniyle uluslararası peynir ve yağsız süt tozu fiyatları da düşüş gösterdi. Asya'daki güçlü küresel talepten kaynaklanan Okyanusya'daki fiyat artışları ve Batı Avrupa'da mevsimsel olarak düşük süt üretimi nedeniyle daha sıkı stokların etkisiyle uluslararası tam yağlı süt tozu fiyatlarında artış yaşandı. FAO Süt Fiyat Endeksi 2024 yılı genelinde, bir önceki yıla göre %4,7 (5,8 puan) artış göstererek 129,6 puan oldu. Bu artışın başlıca nedeni, küresel talebin yüksek olması ve üretimi olumsuz etkileyen düzensiz hava koşullarının bir sonucu olarak ihraç edilebilir arzın kısıtlanması sonucu tereyağı fiyatlarında yaşanan keskin artıştır.

FAO Şeker Fiyatları, Aralık ayında, Kasım ayına oranla %5,1 (6,4 puan) düşüş göstererek 120,0 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %10,6 (14,2 puan) düşüş gösterdi. Uluslararası şeker fiyatlarındaki düşüşte, Brezilya'da Kasım ayının ikinci yarısında beklenenden fazla şeker üretiminin gerçekleşmesi ve Brezilya realinin ABD doları karşısında değer kaybetmesi etkili oldu. Brezilya'da 2025 Nisan ayından itibaren hasat edilecek şeker kamışı mahsulüne ilişkin beklentilerin iyileşmesi ve fabrikaların tam kapasitede çalıştığı Hindistan ve Tayland'da devam eden kırma sezonu da uluslararası şeker fiyatlarındaki düşüşe katkıda bulundu. FAO Şeker Fiyat Endeksi 2024 yılı genelinde, bir önceki yıla göre %13,2 (19,2 puan) düşüşle ortalama 125,8 puan oldu. Bu düşüş, esas olarak yıl boyunca Brezilya'dan yapılan rekor seviyedeki ihracatı ve 2024/25 sezonu için olumlu küresel arz görünümünü yansıtıyor.

*Diğer emtia gruplarının aksine, FAO Et Fiyat Endeksi, FAO Gıda Fiyat Endeksi hesaplanıp yayınlandığında henüz açıklanmamış oluyor. Bu yüzden tahmini değerler ile yayınlanıyor. Asıl fiyatlar belli olduktan sonra Gıda Endeksi bir sonraki dönem için revize edilebiliyor.

Grafikler:

1- Gıda Emtiaları Fiyat Endeksleri

Sugar:	Şeker
Dairy:	Süt ürünleri
Vegetable Oils:	Bitkisel sıvı yağ (yağlı tohumlar)
Meat:	Et
Cereals:	Hububat

2- Nominal ve Reel Bazda FAO Gıda Fiyatı Endeksi

